

II. KONGRES udruženja učiteljev-pro- fesorjev strokovnih šol

Od 28. do 30. aprila t. l. je bil v Opatiji II. kongres učiteljev in profesorjev strokovnih šol Jugoslavije. Poleg 120 delegatov iz vseh ljudskih republik so se udeležili kongresa tudi številni gostje: predstavniki MLO iz Opatije in Rijeke, zastopnik Odbora za prosveto pri zveznem izvršnem svetu, zastopnik Zvezne industrijske zbornice, zastopnik Zveze društev inženirjev in tehnikov FLRJ, zastopnik Izvršnega sveta Ljudske republike Slovenije, zastopniki številnih industrijskih, vajeniških in srednjestrokovnih šol.

Osnredna točka kongresa je bil referat: **SISTEM STROKOVNIH ŠOL, OSNOVNI PROBLEMI IN REFORMA ŠOLSTVA V FLRJ**. V referatu je bilo v začetku prikazano stanje strokovnega šolstva v bivši Jugoslaviji. Strokovne šole, ki smo jih podedovali od gospodarske zaostale Jugoslavije, nikakor niso mogle zadovoljiti potreb strokovnih kadrov v novi Jugoslaviji. Industrializacija, elektrifikacija, splošni gospodarski in družbeni razvoj je takoj po osvoboditvi terjalo nove in bolj kvalificirane kadre, socialističnega tipa. Zato je bila naša glavna skrb neposredno po osvoboditvi, čimbolj razširiti mrežo strokovnih šol. Dočim smo imeli v šol. letu 1. 1938/39 410 vajeniških šol z 48.600 učenci, se je v šol. letu 1949/50 število teh šol povečalo na 788 (za 92%) z 95.850 vajenci (za 97% več). Industrijskih šol je bilo v šol. letu 1938/39 le 39 z 3070 učenci, v šol. letu 1953/54 pa že 121 šol (za 210% več) z 20.200 učenci (za 559% več). Tudi kvaliteta usposobljenih kvalificiranih industrijskih delavcev se je po osvoboditvi močno dvignila v primerjavi s predvojnim stanjem.

Prav tako se je število srednje strokovnih šol po osvoboditvi zelo povečalo. V šol. letu 1938/39 smo imeli le 55 srednjih strokovnih šol z 10.980 dijakih, v šol. letu 1950/51 pa že 243 šol (za 342% več) s 65.940 dijakih (za 500% več). Po l. 1953/54 pa število strokovnih šol (vajeniških, industrijskih in srednjih) močno pada, pač zaradi tega, ker naše gospodarske ustanove ne posvečajo tem šolam potrebno skrb. Po osvoboditvi je nastala nova oblika srednje strokovne šole — delavski tehnikum, ki so po l. 1952 prešli v delavske večerne oddelke pri rednih srednjih strokovnih šolah. Ti oddelki naj bi omogočili strokovno izpopolnitev tistim delavcem, ki si po prejšji bili iz katerega vzroka niso mogli pridobiti potrebnega strokovnega znanja.

Industrijski in splošni gospodarski razvoj pa gre pri nas veliko hitreje kot pa je možno po redni poti (s šolanjem) strokovno usposobiti potreben delavski naraščaj. Zato je nujno, da se vključijo v proizvodnjo tudi strokovno neusposobljeni ljudje. Ti naj bi si pridobili potrebno kvalifikacijo s prakso v tovarni in v opravljanju strokovnih izpitov. Kljub temu da imamo že veliko na ta način priučenih delavcev, je vendar še vedno po tovarnah ogromno povsem nekvificiranih delavcev, ki se vključijo v proizvodnjo tudi strokovno neusposobljeni ljudje. Ti naj bi si pridobili potrebno kvalifikacijo s prakso v tovarni in v opravljanju strokovnih izpitov. Kljub temu da imamo že veliko na ta način priučenih delavcev, je vendar še vedno po tovarnah ogromno povsem nekvificiranih delavcev, ki se vključijo v proizvodnjo tudi strokovno neusposobljeni ljudje.

Ti naj bi si pridobili potrebno kvalifikacijo s prakso v tovarni in v opravljanju strokovnih izpitov. Kljub temu da imamo že veliko na ta način priučenih delavcev, je vendar še vedno po tovarnah ogromno povsem nekvificiranih delavcev, ki se vključijo v proizvodnjo tudi strokovno neusposobljeni ljudje. Ti naj bi si pridobili potrebno kvalifikacijo s prakso v tovarni in v opravljanju strokovnih izpitov. Kljub temu da imamo že veliko na ta način priučenih delavcev, je vendar še vedno po tovarnah ogromno povsem nekvificiranih delavcev, ki se vključijo v proizvodnjo tudi strokovno neusposobljeni ljudje.

Ti naj bi si pridobili potrebno kvalifikacijo s prakso v tovarni in v opravljanju strokovnih izpitov. Kljub temu da imamo že veliko na ta način priučenih delavcev, je vendar še vedno po tovarnah ogromno povsem nekvificiranih delavcev, ki se vključijo v proizvodnjo tudi strokovno neusposobljeni ljudje. Ti naj bi si pridobili potrebno kvalifikacijo s prakso v tovarni in v opravljanju strokovnih izpitov. Kljub temu da imamo že veliko na ta način priučenih delavcev, je vendar še vedno po tovarnah ogromno povsem nekvificiranih delavcev, ki se vključijo v proizvodnjo tudi strokovno neusposobljeni ljudje.

samostojne z lastnim učnim programom, ker je problematika teh šol povsem drugačna kot rednih šol. Namesto dosedanjih periodičnih tečajev, sindikalnih ali večernih gimnazij je potrebno zakoniti in odpreti:

a) splošno izobraževalne šole za odrasle (od osemletke do višje gimnazije) in

b) strokovne šole za odrasle (vaješke, mojstrske in srednje strokovne z večernim poukom).

Reforma šolstva bo morala pravilno rešiti tudi naslednje probleme:

1. ali naj bo vzgoja delavskih kadrov posebej in ločeno od vzgoje uradniških kadrov, ali pa je treba ustvariti enoten sistem vzgoje strokovnih kadrov, da bi s tem izginil prepad nad umskim in fizičnim delom.

2. Kdo naj skrbi za strokovne šole, za njihovo materialno oskrbo in za njihovo pravilno ter uspešno delovanje? Odkar so pred nekaj leti vse strokovne šole prešle v resor prosvetnih organov, se naša gospodarska javnost, čeprav je najbolj zainteresirana na vzgoji strokovnih kadrov, zanje ni več brigala, niti jim ni nudila potrebne gnotne pomoči. Prosveta pa za tako številne in različne strokovne šole ni imela niti dovolj denarnih sredstev niti ni bila kos nadzirati pravilno izvajanje učnih programov. Šole so bile prepuščene same sebi. Same so določale profil absolventov strokovnih šol, same so predpisovale učne programe in jih same brez nadzorstva izvajale, same so odločale o številu učencev, bodočih strokovnih kadrov. Ta ugotovitve je tem bolj usodna, ker je dotok strokovnjakov iz proizvodnje v šole zaradi slabega nagajevanja v prosvetni službi povsem usahnil. Nasprotno: strokovnjaki v vse večjem številu zapuščajo šole in odhajajo v gospodarstvo, kjer jih čakajo neprimerno boljše plače. Dober, strokovno usposobljen in progresivni učiteljski kader, ki pozna potrebe našega gospodarstva, bi moral sam rešiti številne probleme našega strokovnega šolstva, če bi ga podprli družbeni organi in gospodarske organizacije, zaradi katerih te šole sploh obstajajo in jim usposablja strokovne kadre. Sam bi moral uspešno reševati vprašanje šolskih prostorov, opreme šol, šolskih delavnic, šolskih knjig, učnih pripomočkov za ponazoritev pouka in mnogih drugih problemov, ki predstavljajo osnovni problem strokovnega šolstva. Zato je problem učiteljskega kadra kot takega in problem njegovega nagajevanja osnovni problem strokovnega šolstva, ki ga je treba takoj rešiti. Glavni vzrok za to nepopolno stanje v strokovnih šolah je v tem, da doslej nismo imeli organa, ki bi sistematično proučeval problematiko strokovnega šolstva in daljal smernice za njegov uspešen razvoj.

Reforma strokovnega šolstva mora najprej ugotoviti potrebe po strokovnih kadrih in nato določiti njihov profil. Z analizo delovnih mest v najvažnejših gospodarskih podjetjih bi ugotovili, koliko strokovnjakov je

na teh mestih potrebno, kakšno naj bo njihovo praktično in strokovno teoretično znanje in kje naj si to znanje pridobijo: ali v strokovni šoli ali pa bi morda zadoščalo priučevanje v delovnem procesu samem. Istočasno naj bi analizirali tudi stanje splošne izobrazbe, ki je pogoj za strokovno usposabljanje in za sodelovanje v družbenem upravljanju podjetja. S to analizo bi ugotovili obseg znanja, ki je potrebno za določeno delovno mesto. Šole na podlagi teh dognanj bi sestavljali učne načrte in predmetnike, t. j. določali bi trajanje in način šolanja.

K temu ogromnemu delu bo potrebno pritegniti tudi naša gospodarska združenja, gospodarske zbornice, politične in družbene organizacije. O vseh ugotovitvah in predlogih bo potrebno tudi javno razpravljati in k temu pritegniti tudi naš tisk. S tem bi zainteresirali našo javnost za strokovno šolstvo in ji prikazali njegovo pravo vlogo in pomembnost v našem bodočem gospodarstvu. Razbili bi napačno gledanje na strokovne šole, kar se odraža v skrajno pomanjkljivi skrbi za vzgojo strokovnih kadrov in v preskopi materialnih sredstev, ki se odvajajo v ta namen. Zato so strokovne šole (zlasti vaješke pa tudi srednje) po večini brez lastne strehe, utesnjene kot »gostje« v ozkih prostorih brez potrebne opreme, brez knjig in učil, njihove delavnice pa so ponekod opremljene s stroji, ki spadajo bolj v muzej kot pa v šole.

Naše gospodarstvo je letos končno začelo uvidevati potrebo strokovnih šol in je začelo vplačevati v sklad za kadre poseben prispevek za finansiranje strokovnih šol.

Po referatu je bilo podano organizacijsko poročilo in poročilo o dosedanjem triletnem delu Centralnega odbora. Na strokovnih šolah poučuje 12.203 učiteljev oz. profesorjev, od teh je vključenih v naše Udruženje le 5837 učiteljev oz. profesorjev. t. j. le 47%, vsi ostali so honorarni in zato tudi niso člani Udruženja. Po republikah je članstvo razporejeno takole: Srbija ima 3548 članov, Hrvaška 1620, Bosna in Hercegovina 656, Slovenija 563, Makedonija 344 in Črna gora 106 članov.

Po poročilih je bila celodnevna razprava o problemih strokovnega šolstva. Od slovenske delegacije so sodelovali v razpravi: Kompare Dušan, ki je govoril o materialnem stanju učnega osebja, Macarol Rudolf o vajeniških šolah v Sloveniji, Karlin Franc o delovodskih šolah in Urankar Pavle o pouku splošnoizobraževalnih predmetov na srednje strokovnih šolah ter o vpisovanju absolventov srednje strokovnih šol na univerzo.

Kongres je nato menjal statut in ga usklajal z današnjim našim družbenim razvojem. Skladno je bilo sklenjeno, da ostane Združenje učiteljev in profesorjev še vnaprej samostojen sindikat. Končno je bil izvoljen nov Centralni odbor in sprejeta resolucija.

Pavle Urankar.

Razpis za sprejem slušateljev- učiteljev na VPŠ

V Ljubljani za šolsko leto 1955/56.

Višja pedagoška šola bo v šolskem letu 1955/56 sprejela slušatelje za tele predmetne skupine:

1. Slov. jezik — srbskohrvatski jezik (20 slušateljev)
1. Angleški (nemški) — slovenski jezik (20)
3. Zgodovina — zemljepis (20)
4. Kemija — fizika (20)
5. Matematika — fizika ali fizika — matematika (30)
6. Glasba — slovenski jezik ali zgodovina (15)
7. Risanje — ročna dela (15)
8. Defektologija: ortopedagogika (20)

Solanje traja 2 leti. Kandidati ne smejo biti stari več kot 30 let in morajo imeti diplomu učiteljskega te vsaj dveletno prakso; vsak kandidat naj poleg izbrane predmetne skupine navede še drugo skupino, ki bi jo bil pripravljen študirati.

Sprejemni izpiti se opravljajo iz angleškega jezika, glasbe in risanja. Sprejemni izpiti za angleški jezik obsega prevod iz angleškega jezika s pomočjo slovarja, branje krajšega odlomka in razgovor o tekstu v angleščini.

Za sprejemni izpiti iz glasbe se zahteva znanje v obsegu treh razredov nižje glasbene šole (klavir, osnove teorije in solfedža). Kandidati za risanje pri sprejemnem izpitu senčijo glavo po mavčevem odliku in izdelajo eno ornamentalno risbo; prošnji za sprejem pa priložijo nekaj svojih dosedanjih del iz risanja.

Kandidati-učitelji naj vlagajo s 30 dinarji in 20 dinarjev v gotovini kolikoravne prošnje na Višjo pedagoško šolo preko svojih okrajov, ki naj jih opremijo s strokovno in moralno politično oceno, ter predlogom za sprejem ali odklonitev. Prošnje opremljene z vsemi potrebnimi prilogi naj pošljejo okrajji do 20. junija na Višjo pedagoško šolo, Stari trg 34.

Prošnji je treba priložiti:

1. Spritvečalo o opravljanju diplomskem izpitu in eventualnem strokovnem izpitu.
2. Kratek življenjepis.

Prošnji je treba priložiti dopisnico z natančnim naslovom, na katerega bo kandidat obvešen o sprejemu in o dnevu sprejemnega izpita; sprejemni izpiti bodo v septembru.

Ravnateljstvo Višje pedagoške šole v Ljubljani

K PRAZNIKU LJUBLJANE!

PRED DESETIMI LETI NA TRGU REVOLUCIJE

Misli k reformi strokovnega šolstva

Komisija za proučevanje šolstva pri SPK LRS posveča mnogo pozornosti tudi strokovnemu šolstvu. Reforma strokovnega šolstva je povezana s tisočimi niti z našim gospodarstvom, zato jo je možno izvajati le, če so razčiščena nekatera osnovna vprašanja: kaj vzgoje kadra, ki so v najtesnejši zvezi z gospodarskim razvojem Jugoslavije. Katera so ta vprašanja?

1. Osnovni principi politike vzgoje strokovnih kadrov niso le zadeva vsake poedine republike, pač pa vprašanje, ki morajo biti enotno rešena za vso Jugoslavijo.

2. Strokovno šolstvo v Jugoslaviji je v raznih republikah doseglo različno razvojno stopnjo. Zato gre obenem z reformo tudi za to, da se že preizkušene metode in dobri rezultati prenesejo iz republike v republiko, to pa je v tem primeru, če so v skladu z osnovnimi principi vzgoje kadra, ki so v interesu celotnega gospodarstva Jugoslavije.

Pri reformi strokovnega šolstva gre končno tudi za zadeve, ki obstoje že v uredbah o vajenih in strokovnih šolah, pa jih ni nihče izvajal, kar smo na tako izredno pomembne in koristne stvari enostavno pozabili.

3. Reforma strokovnih šol potrebuje nekatere pojavnosti glede poklicev. Predpisi o nomenklaturi poklicev pri nas več ne ustrezajo razvoju gospodarstva. V delu je nova nomenklatura, ki pa seveda ne more biti izdana na hitro roko. Enotna nomenklatura poklicev je za vse republike nujno potrebna. Nomenklatura naj predpisuje trajanje učne dobe, ki mora biti enaka za vso državo.

4. Danes so predpisi o vzgoji strokovnih kadrov za vso Jugoslavijo enotni. Vendar so kljub temu po republikah precejšnje razlike. Prav zato, ker posamezniki po svoje kroje profile kadra, smo prišli do ogromnih razlik, ki gredo na škodo kvalitete. Nekateri imajo čudne pojme o odnosu števila ur med teorijo in prakso v industrijskih šolah, kakor tudi pri vajenih, čeprav je v uredbi to predpisano. Nekateri so na predpise popolnoma pozabili in so šli svojo pot. Komu neki so taki ljudje odgovorni? Če jih inspekcija pravčasno odkrije, je še sreča. So zopet poedinci, ki predlagajo sistem vzgoje, ki ga ni mogoče sprejeti brez zadostnih dokazov, njihovi predlogi so premalo utemeljeni in postavljajo na glavo stvari, ki so že preizkušene pri nas in v tujini. Ali je prav, da ovržemo dobro in prevzamemo nekaj, kar nismo preizkusili niti preštudirali? So zopet drugi, ki smatrajo, da je treba izdati predpise o vzgoji strokovnih kadrov čimprej, pa naj bo to z uredbo ali pa celo z zakonom. Vsi bi to pozdravili, če ne bi bilo ogromno problemov, ki jih je potrebno s tem v zvezi rešiti. Ali naj gremo v improvizacijo, ali naj začnemo pri strehi zidati hišo?

V zadnjem času so se tudi pojavile tendence, ki govorijo za to, da je treba v šole s praktičnim poukom uvesti več teorije na račun praktičnega dela. To je

obrnega pomočnika oziroma absolviranega tehnika po dovršenem študiju. To je profil — zahteva ali opis, kaj naj zna kvalificirani delavec. Tak opis mora biti do podrobnosti pretehtan s proizvodnjo, ki je odgovorna, obenem pa najbolj zainteresirana.

2. Z dobljenimi profili poedinih poklicev seveda reforma strokovnih šol še ni končana. Sedaj se prične druga faza in to je: kakšna je najbolj ustrezna pot za dosego tega cilja, to je znanja, ki ga predpisuje profil poklica. Gre torej za sistem šolanja. — Variant za vzgojo srednjih strokovnih kadrov je veliko, do sedaj znane naštejemo:

- a) 4 razr. gimnazije in 4 razr. srednje strokovne šole;
- b) 4 razr. gimnazije in 5 razr. srednje strokovne šole;
- c) 6 razr. gimnazije in 3 razr. srednje strokovne šole;
- d) 8 razr. gimnazije in 2 razr. srednje strokovne šole;
- e) dovršena šola s praktičnim poukom (industr. šola) in 3 razr. srednje strokovne šole;
- f) dovršena šola s praktičnim poukom (industr. šola) in 2 razr. srednje strokovne šole;

Torej zaenkrat 6 načinov vzgoje srednjih strokovnih kadrov. Kateri je pravi? Nobeden naštetih se nima ustreznega

Zato bi rad še enkrat poudaril tole: Uspešne reforme strokovnega šolstva ne more biti v tem smislu, da vsaka republika rešuje stvari po svoje, čeprav je predizobrazba po republikah različna. So problemi, ki morajo biti rešeni centralno in enotno za vse republike. Kljub temu pa obstoji možnost specifičnosti po republikah, še več, celo specifičnosti po poedinih podjetjih, osnovne ali minimalne zahteve pa morajo biti enake. Reforma strokovnega šolstva se zato ne more začeti pri učnih načrtih za teorijo, pač pa pri zahtevi, kakšnega delavca hočemo imeti, kaj mora znati, to je pri praktičnem delu.

Komisija za proučevanje šolstva pri SPK LRS Slovenije je po razpravljanju s strokovnjaki iz šol in gospodarstva, ter na osnovi zaključkov zvezne komisije izdelala predlog za način proučevanja problematike, ki zadeva reformo strokovnih šol.

1. Reforma strokovnih šol mora dati tak način šolanja kadra, ki ustreza proizvodnji, zato mora sloneti vse delo in proučevanje na najtesnejšem sodelovanju s tistimi, ki kader rabijo, to so tovarne, posvetila, zbornice itd. Proizvodnja mora povedati svoje zahteve, kaj morajo delavci v poedinih poklicih znati. Zato moramo:

- a) vedeti, kateri poklici naj se vzgajajo v šolah s praktičnim poukom, v srednjih strokovnih šolah in v vajeniških poklicih, torej del nomenklature poklicev;
- b) vedeti za minimalne zahteve znanja v praktičnem delu za poedina leta učenja. Iz tega bo možno razbrati trajanje učne dobe, ne na podlagi ugibanja in prerekanja, pač pa na podlagi konkretnih dejstev. Sem spadajo tudi minimalne zahteve znanja kvalificiranega delavca.

Če pridemo do profila, bodo ti v veliko pomoč vsaki srednji strokovni šoli, ker bodo predavatelji vedeli, kaj proizvodnja hoče. Danes tega za vse srednje strokovne šole ne moremo trdit, zato očitki, da kadri ne »odgovarjajo« svojim nalogam. Kritiki naj povedo, kakšne kadre hočejo in srednje strokovne šole naj se nato z njimi sporazumejo. Seveda bodo moral kritiki, kdorkoli to že so, urediti dobro, ko absolutno srednje strokovne šole nastopi pri njih službo in se prične s prakso uvajati v stroko. Odpovedati se bodo moral že zakoreninjenemu mišljenju, da šola mora dati »pečenega« strokovnjaka. Tega srednja strokovna šola, kar obstoji, nikoli ni dala, ga ne more danes in ga nikoli ne bo, kar si morajo vsi, ki drugače mislijo, zaplatiti na prvo stran knjige svoje kadrovske politike.

3. Z ugotovitvijo nomenklature poklicev, profila kadra, sistema šolanja itd. pa zadeva ni še rešena. Vprašanje je, za kakšno naj bo šolska mreža. Strokovnih šol bo toliko (kakor tudi vajencev), kolikor je potrebno. Gospodarsko bo moralo torej reči, koliko kadrov rabimo, kakšen je normalen prirastek. Šolske mreže ni mogoče krojiti (Nadaljevanje na 2. strani)

Nepismena učiteljica

Bilo je v nizkih Brdih, skoraj v Podmestju Gorice. Ko smo iskali učiteljico za Podsobotin, se pojavi pri okrognem šolskem nadzorniku drobno dekletce ter se ponudi, da bi ona učila v Podsobotinu.

Ko sem gledal to drobno dekletce pred seboj, mislim, da mi je ušel nasmeh. Vem pa, da mi ni zamerila, ker je verjetno že pričakovala kaj podobnega in mi je energično in krepko odgovorila: »Saj jih že poučujem, prišla sem le zato, da vas o tem obvestim in da mi moje delo odobrite. Vsi otroci me imajo radi in so me sami na sestanku izbrali za svojo učiteljico.« Pogovorila sva se o njenem dosedanjem in bodočem delu, o njeni izobrazbi, o knjigah, katerih se naj poslužuje. Obšla je, da bo rada večkrat prišla sama k nam in nam o vsem poročala.

Odšla je. Naslednji teden nam že pošlje po šolskem otroku — pionirju-kurirju tedensko poročilo. Redno, vsak teden je sledilo poročilo in vsakokrat je poročilo prinesel drug otrok. To je bilo nekaj zaupnega, nekaj zelo važnega. In tisti, ki je nesel poročilo partizanom, ta je dosegel veliko priznanje.

Nekega dne vstopi 12-letni deček, krepke rasti, strumno pozdravi, stoji mirno kot pravi vojak in izroči poročilo šole Podsobotin. Kot običajno pobaramo kurirčka z vprašanjem: »Ali je pri vas kaj novega?«

Glavno, kar bi moralo vsebovati poročilo tov. učiteljice, nam je izpopolnil kurirček, ki nam je poročal tole:

Pred tremi dnevi, ravno ko smo začeli s poukom in smo prepevali »Hej brigade«, smo zagledali skozi okno Nemce. »Nemci,« siknemo vsi na mah! Tov. učiteljica je z bliskovitostjo naglo zbrisala tablo, nam s prstom na ustih šepnila »učiteljice ni!« in sedla k deklici v drugo klopi, kjer je bilo ravno eno mesto prazno. V tem trenutku že vstopijo trije Nemci. Nekaj časa nas motrijo, se ozirajo po razredu in po vsej verjetnosti iščejo učiteljico ali učitelja. V spaheni »lovenščini« nas eden vpraša: »Kje je učiteljica?« Nimamo učiteljice,« smo vsi skoraj na mah zakričali. »Sami se igrano in učimo.« Nemec stopi na kateder in se predstavi: »Jaz sem tudi učitelj. Sedaj me pa potrebujete domovina in sem vojak. No, bomo videli, če ste se že kaj naučili.« — »Saj smo danes šele prvič skupaj,« se oglasi moj sosed Ivan. Nemec se ne dá motiti. Nekaj časa opazuje naše obraze in nas gleda po vrsti. Naenkrat stegne roko in s prstom pokaže na našo tov. učiteljico. »Pridi ven!« Ji da v roko kredo in veli: »Napiši! Zivel največji vojskovodja Hitler.« Naša učiteljica stoji nepremično, gleda v tla in vrti kredo med prsti. Nemec jo bodri: »No, no, napiši!« Naša učiteljica ga pa nedolžno pogleda in izjeca, prav tiho, kot bi jo bilo sram: »Ne znam pisati.« Ne vem, ali ji je Nemec verjel ali ne. Nasmeh se je in odšel. Kako je bilo naši učiteljici pri duši, ne vem. Tega v poročilu ni navedla. Oskar Venturini — Šondor

